

Aanbeveling Taakgroep Pastoraat PG De Lier | Versie 3

De Lier, juli 2021

Namens de Taakgroep: Arjen van Duijn, Cobi Vreugdenhil, Rene Herrie,
Wim Lagerweij en Marcel Bongaards
Namens de Pastores: Ds. Lennart van Berkel, Ds. Geke de Haan,
Ds. Gerard van Velzen en kerkelijk werker Gertjan. Pellikaan

Inleiding

Het verenigingsproces van de Hervormde Domkerk Gemeente en de Gereformeerde Vredekerk Gemeente tot de PG De Lier nadert de afronding. De veranderde situatie qua beschikbare pastorale bezetting en verdere gevormde inzichten m.b.t. gemeentezijn, vragen om een aanpassing van de eerdere versie van deze aanbeveling d.d. oktober 2019. Voor dit document gebruiken we als werkdefinitie voor pastoraat: **'Een helpend gesprek op grond van ons Christelijk geloof'**.

Naast dat het goed is om in de nieuw op te bouwen Gemeente na te denken over de invulling van het pastoraat, zien we ontwikkelingen als:

- De Gemeente vergrijst;
- Er zijn steeds minder mensen te vinden om invulling te geven aan het pastoraat.
- Landelijke trends van de kerk naar buiten (missionair), de kracht van kleine groepen (waaronder in gemeenteopbouw en onderling pastoraat)

In dit aanbevelingsdocument gaan we graag in op de structurele praktische invulling en op het inhoudelijke aspect van het pastoraat.

Samenvatting

"Als er meer werk ligt dan je uit kunt voeren, moet je niet harder gaan werken, maar slimmer". Dit alles begint met een goede organisatie, die staat als een huis.

We adviseren een pastoraal model in de vorm van een klaver, met 3 bladen. De gemeente zal verdeeld worden in 3 wijken (ieder blad 1 wijk) en een wijk bestaat uit meerdere secties. De secties zullen zo worden verdeeld over de pastores dat de opbouw van de sectie(s) rekening houdt met het fte%, de doelgroep, en de huidige pastorale relaties van de pastor.

Iedere wijk krijgt een pastor en minimaal twee ouderlingen. Daaromheen wordt per wijk een wijkteam geformeerd met sectiemedewerkers. De sectiemedewerkers zullen vooral invulling geven aan het aandachtspastoraat. De sectiemedewerkers bestaan uit de huidige wijkmedewerkers, wijkcontactpersonen en HVD-dames. In de periode t/m eind 2022 zal er gewerkt worden aan de organisatie van een wijkoverstijgende organisatie van het ouderenpastoraat van zowel de gemeenteleden die woonachtig in de dorpskern van De Lier als in de zorginstellingen daarbuiten. Het ouderenpastoraat zal worden verzorgd door eveneens bezoekvrijwilligers, HVD-dames, ouderlingen, pastoraal medewerkers en pastores, dus:

- Sectiemedewerkers vooral aandachtspastoraat en wijk-/klaverbladgericht.
- pastoraal medewerkers, geloofsverdiepend pastoraat en gemeentegericht
- Ouderlingen, en pastores verzorgen crisis- en geloofsverdiepend pastoraat in zowel de wijk als het ouderenpastoraat.

Voor wat betreft de inhoud adviseren we: bekijk het pastoraat 3-dimensionaal (aan God, aan elkaar en in de samenleving). Koester de zaken die goed gaan en versterk die. Daarnaast adviseren we om minder intern gericht te zijn en pastoraal meer naar buiten toe te treden.

Hoe we dat voor ons zien en nadere toelichting kunt u verder in dit stuk lezen.

Structuur

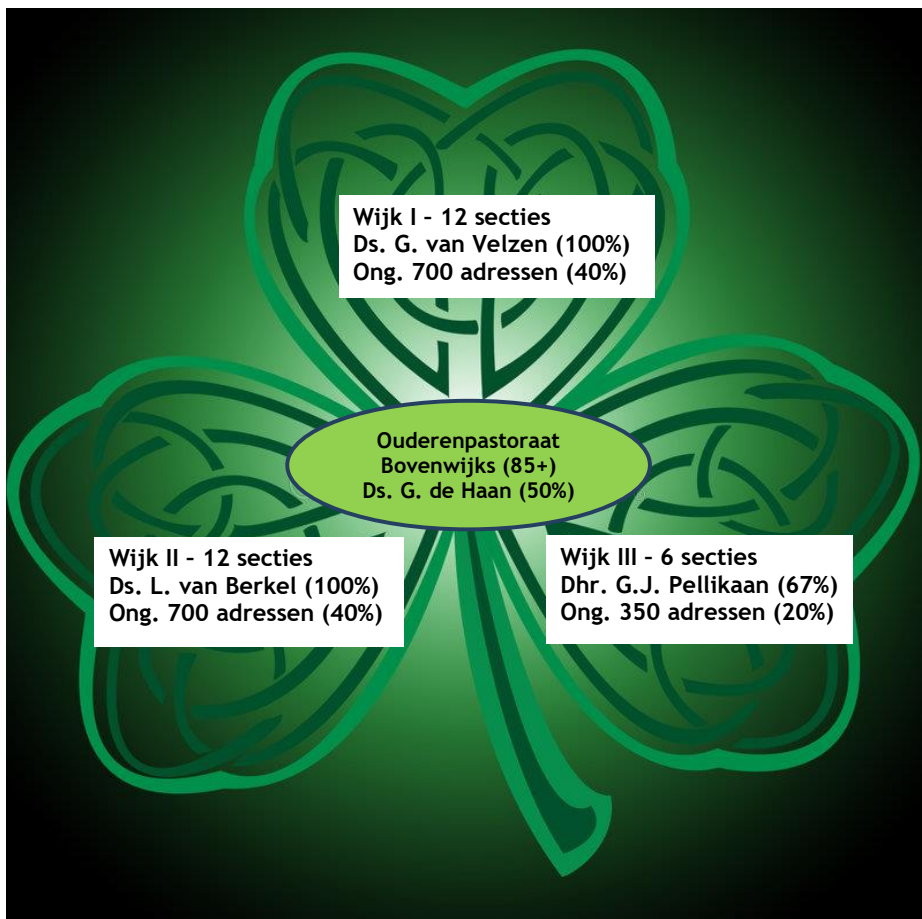
Hieronder wordt het pastoraal model uitgewerkt. Na een korte uitleg volgt er een schematische weergave en daaronder een uitgebreide uitleg om het concreet en begrijpelijk te maken.

Het pastoraal model

Er is in dit model gekozen voor het beeld van een klavertje met drie blaadjes.

- De gehele gemeente wordt opgedeeld in drie 'klaverbladen' (wijken). Er is een verdeling gemaakt o.b.v. aanstellingsuren en huidige pastorale relaties van de pastores. Een klaverblad (wijk) omvat een aantal secties met daarin alle adressen van de Domkerk en Vredekerk in die secties. Aan elk klaverblad zijn sectiemedewerkers, (minimaal) twee wijkouderlingen en een pastor verbonden.
- Op basis van het aantal adressen in een sectie is de volgende verdeling gemaakt:
  - Ds. Gerard van Velzen (100%), secties: 1, 4 t/m 7, 9, 10, 14, 16, 24, 26 en 29
  - Ds. Lennart van Berkel (100%): 2, 3, 8, 11, 15, 20, 21, 23, 27 en 30
  - Dhr. Gertjan Pellikaan (50% pastoraal, 67% totaal): 17 t/m 19, 22, 25 en 28
- Voor elk van de 30 secties hopen we minimaal 2 sectiemedewerkers te vinden (bij voorkeur iemand uit (voorheen) de DK en iemand uit de VK). Deze komen hopelijk uit de huidige wijkcontactpersonen, wijkmedewerkers en mogelijk HVD'ers.
- De HVD(1) (oorspronkelijk Domkerk) blijft waar gewenst intact en zal - afhankelijk van de sectie waarin hun contacten wonen - net als de sectiemedewerkers het aandachtgevend pastoraat verzorgen. De leden van de HVD zal worden gevraagd zoveel mogelijk binnen de sectie-indeling te (gaan) werken. Waar dat niet gewenst of mogelijk is wordt gevraagd om de sectiemedewerkers en de wijkouderlingen te informeren over wie zij in hun sectie/wijk bezoeken, zodat zij elkaar kunnen aanvullen of ondersteunen.
- In de overgangperiode t/m eind 2022 zal binnen het ouderenpastoraat ds. Geke de Haan (50%) beschikbaar zijn voor crisis- en geloofsondersteunend pastoraat, maar ook om de organisatie van het ouderenpastoraat (waarschijnlijk vanaf 85+ jaar) op te zetten in nauwe samenwerking met de pastoraal medewerkers, de ouderlingen (voor Triangel. M.A. de Ruijterstraat, Bleijenburgflat), sectiemedewerkers (in secties met veel ouderen) en HVD-dames (veelal ook bij ouderen actief).

Pastoraal model PG De Lier - schematisch

Toelichting

Pastores

Onze gemeente kent t/m 2022 vier pastores (3,17 fte). Daarna zal zullen er drie pastores zijn. De gemeente indelen in drie wijken, sluit daarop aan.

De pastores overzien hun eigen wijk wat pastorale arbeid betreft. Uitgangspunt hierbij is dat er in principe geen wijk-overschrijdende contacten worden aangehouden of aangegaan. Slechts bij uitzondering (en goede redenen) kan er sprake zijn van wijk-overschrijdend pastoraat door de pastores. In dergelijke gevallen hebben de betreffende pastores hierover met elkaar een goed contact alvorens ermee in te stemmen.

Ouderlingen

Het bezoekwerk vraagt om een meer realistische opzet die aansluit bij de hedendaagse tijd. Gemeenteleden hebben minder dan voorheen behoefte aan een ouderlingenbezoek. Ook is het moeilijker geworden om ouderlingen te vinden die in het traditionele bezoekwerk willen voorzien. Bij ouderlingen die daartoe bereid zijn gevonden, zien we dat ze - veelal om begrijpelijke redenen - nauwelijks aan het bezoekwerk toekomen. De ouderlingen zullen onderlinge afspraken moeten maken over coördinatie en organisatie en de feitelijke uitvoering van het pastoraat. Het verdient de aanbeveling dat ook ouderlingen die vooral coördinerend en organiserend actief zijn wel een aantal bezoekadressen hebben. Reden hiertoe is om wel gevoel te blijven houden met de kern van het pastoraat.

Uitgebreide toelichting

Algemeen

- In de nieuwe opzet zijn de pastorale bezoeken ondergebracht bij enerzijds de sectiemedewerkers en de huidige HVD-dames (aandachtspastoraat) en anderzijds bij de pastoraal medewerkers, ouderlingen en pastores voor het geloofsondersteunend pastoraat en crisispastoraat.

Specifieke vormen van pastoraat (doelgroepen en kruispunten)

- Hoewel de basis wijkgericht blijft is er in deze opzet ruimte voor zowel pastores en de ouderlingen om zich te richten op bepaalde doelgroepen of rondom kruispunten in het leven. Voorbeelden van doelgroepen zijn: jeugd, gezinnen, ouderen, mensen in tehuizen/zorginstellingen, middengeneratie, singles, lhbt, nieuw ingekomenen. Deze doelgroepen kunnen binnen de gemeente zijn of een meer missionaire insteek hebben en ook openstaan voor mensen van buiten de gemeente. Voorbeelden van kruispunten in het leven zijn geboorte, belijdenis, huwelijk/samenlevingscontract, ontslag etc.
- De invulling van deze specifieke pastorale opdracht kan nog steeds in de vorm van individuele pastorale gesprekken, maar ook in de vorm van groepen of netwerken. Denk bijvoorbeeld aan sectie- of zelfs wijkbijeenkomsten, groothuisbezoeken, kringen en cursussen. Ouderlingen die zich aan één van deze doelgroepen/kruispunten hebben verbonden, krijgen een (meer) coördinerende en aansturende taak, elk op zijn of haar eigen interessegebied. Maar ook inhoudelijke betrokkenheid kan uiteraard als daar tijd, interesse, talent etc. voor is.
- Deze groeps- en netwerkvormen van de invulling van het ambt van ouderling zitten op het snijvlak van Pastoraat, Vorming & toerusting, Gemeenteopbouw en Missionair werk. Het is goed om de doelstelling van een activiteit voor ogen te houden, maar we moeten niet teveel in hokjes denken.
- Ouderlingen die graag geloofsondersteunende bezoeken brengen, zijn zeer welkom als wijkouderling of ouderling met een specifieke pastorale opdracht. Ouderlingen met een andere specifieke opdracht (vooral V&T, Missionair werk, Gemeenteopbouw of Eredienst en liturgie) kunnen evenzo wel een pastoraal bezoek brengen aan mensen als onderdeel van hun opdracht. Zij kunnen desgewenst ook een beroep doen op pastorale (wijk)ouderlingen of pastores om een bezoek te brengen aan iemand binnen hun opdracht/werkveld.
- Per kerkelijk seizoen worden de beschikbare ouderlingen en pastoraal medewerkers, in overleg met de pastores, over de wijken en speciale (pastorale) opdrachten/werkvelden verdeeld. Daarbij is aandacht voor persoonlijke voorkeuren, talenten en afwisseling.
- Verder zullen we ouderlingen nodig blijven hebben voor het scribaat en voorzitterschap van de kerkenraad.

Organisatie en werkwijze binnen de wijk

- Het wijkteam van sectiemedewerkers, wijkouderlingen en (wijk)pastor komt elk kwartaal bij elkaar voor pastorale afstemming, taakverdeling en benodigde ondersteuning. Een wijkouderling initieert en coördineert de bijeenkomsten van het wijkteam. Ook initieert een wijkouderling de

wijkbijeenkomsten/groothuisbezoeken, maar krijgt daarbij wel inhoudelijke ondersteuning van de (wijk)pastor en andere wijkouderlingen en wellicht - naar eigen invulling en initiatief - ook van de sectiemedewerkers.

Inhoudelijk pastoraat

Om te komen tot het inhoudelijke stuk van het pastoraat heeft de taakgroep zich bezig gehouden met de onderzoeksvragen:

1. Wat doen we als Gemeenten nu op het gebied van Pastoraat? Breng dit in kaart
2. Wat is straks gewenst op het gebied van Pastoraat?
3. Wat is straks niet meer gewenst? Of wat moeten we anders doen?

Hier hebben wij op vier avonden met elkaar over nagedacht en over gesproken. Voor een totaal inventarisatie van wat er gebeurt op het gebied van Pastoraat verwijzen wij graag naar bijlage 2. Inventarisatie Pastoraat PKN De Lier.

In onze aanbeveling hebben wij ervoor gekozen niet te focussen op een analyse van wat er niet goed gaat of waar knelpunten liggen, maar ons vooral te richten op: wat gaat er goed. Waar krijgt de Gemeente energie van? Welke pastorale zaken zijn succesvol? Het verdient de aanbeveling om zaken die goed lopen dieper te analyseren:

- Wat maakt dat dit element succesvol is?
- Welke aspecten zijn hierin doorslaggevend?
- Welke kansen zien we nog vanuit het meest doorslaggevende element?
- Welke 'dromen' gaan we een kans geven'?

Ons advies richt zich op (dit zullen we in dit stuk ook verder toelichten):

- Wees extern gericht
- Werk samen met partijen buiten de kerk
- Wees pionierend bezig
- Geef nieuwe initiatieven de ruimte
- Focus op wat goed gaat en niet op wat niet (meer) goed gaat
- Wees divers in aanbod
- Deel succesverhalen die inspirerend werken

We zien ook met elkaar dat de samenleving aan het veranderen is. Dit biedt kansen voor het hebben en het bieden van een Gemeenschap waar mensen zich prettig en geborgen voelen.

De commissie heeft het gevoel vanuit de inventarisatie dat veel pastorale activiteiten nu nog intern gericht zijn op actieve Gemeenteleden. Het is op zich natuurlijk fijn dat er veel aanbod is voor Gemeenteleden (dus wat dat betreft is dit zeker positief!). Qua pastorale activiteiten is het aan te bevelen om activiteiten uit te breiden die meer gericht zijn naar buiten toe.

Een voorbeeld kan bijvoorbeeld zijn: meer verbinding zoeken met Habbekrats. Wat kan de PKN De Lier daar betekenen? Vaak zijn daar mensen (die wellicht eenzaam zijn) aan de koffietafel voor het sociale contact een kop koffie aan het drinken.

Het is ook goed om als Gemeente te kijken of we voldoende pionierend bezig zijn. Zijn we als kerk in staat om open te staan voor nieuwe ideeën, geven we nieuwe initiatieven de ruimte? Dit vraagt een breder kerkbeeld, een zogenaamde 'vloeiende kerk'.

Wat ons geïnspireerd heeft is de vorm van pionieren in Assen. Ze noemen het in Assen: 'Assen zoekt'. Ze gaan daar uit van de kracht van groepen/ kringen die een soort 'familie' vormen.

Deze groepen werken 3-dimensionaal:

- **Boven: aan God**
- **Binnen: aan elkaar**
- **Buiten: in de samenleving**

Kringen/ gespreksgroepen zou je een 3-dimensionale missie mee kunnen geven. Hoe versterkt de groep het samengevoel binnen de groep, zodat een ieder zich er prettig en geborgen voelt. Hoe versterkt de groep elkaar in het contact met God? Wat doet de groep naar de samenleving toe?

Als we kijken naar zaken die volgens ons als commissie goed lopen en waar mogelijk kansen liggen als Gemeente dan zijn dit:

- Diversiteit en differentiatie in aanbod diensten (zoals bijv. traditionele morgendiensten, Fr!sdiensten, Kliederkerk). En ook ruimte geven aan nieuwe vormen en ideeën.
- Gesprekskringen, die wellicht actief aan de slag zouden kunnen gaan met het 3-dimensionale model van groep zijn.
- Groothuisbezoek is een initiatief wat goed loopt. Er komen ca. 20 a 30 personen op af. Er zijn in bijv. wijk Molensloot 3 avonden per jaar, waaronder een walking dinner in februari en in november een groothuisbezoek. Hier komen veel 'randkerkelijken' op af die ook actief meewerken. Het zou goed zijn dit concept door te zetten.

Opsomming van positieve punten:

Pastoraat/activiteiten

- Wijkbezoek
- Aandacht voor nieuw ingekomenen
- Ontmoeting in het algemeen
- Groothuisbezoek
- Individueel bezoek langdurig zieken
- Individueel periodiek bezoek ouderen/ zieken
- 78+ verjaardagen in 't Centrum (*mogelijk naar 80+*)
- Gespreksgroepen (8)
- Gespreksgroepen Triangel/ Anker (*gespreksgroep Triangel is vervallen*)
  - Aandacht voor examengroep
  - Catechese (werkgroep)
  - Zondagmiddagbreek
  - Vorming & Toerusting

Diensten/ ouderen / overig

- Fr!sdiensten/ Kliederkerk
- Startdienst
- Dialoogdiensten
  - Oppasdienst
  - Kindernevendienst
- Ouderenzorg
- Ouderenmiddag
  - Zondagsbrief
  - Ramshoorn

Ingesprongen: belangrijk en behouden, maar ligt georganiseerd bij verschillende taakgroepen en is niet direct pastoraat.

Voor goed pastoraat zou het ook goed zijn om per doelgroep in kaart te brengen wat er is voor die groep. En maak deze informatie toegankelijk, ook voor 'outsiders'. Zorg dus dat randkerkelijken de informatie

kunnen vinden. Zo zouden bijv. filmpjes van activiteiten een goed beeld kunnen scheppen van wat iets inhoudt.

Voor wat betreft het aanbod in doelgroepen is het goed om te kijken naar waar eventueel gaten zitten. Hoe gaan we daarmee om? Is er voor iedere doelgroep iets aansprekends? Spreekt voor bijv. 16 - 25 jaar een initiatief als Hok de Tuba meer aan? Maar wat doen we andersom: voor Hok de Tuba leden van 25+ die zoekend zijn? Wellicht is de PKN Gemeente in de nieuwe vorm dan weer iets? Interessante gespreksonderwerpen om bijv. met hen eens te bekijken.

Voor sommige doelgroepen is er wellicht weer wat veel aanbod. We adviseren daarom ook een activiteitencoördinator, welke kijkt naar afstemming in het aanbod en hierover adviseert.

Het is een aanbeveling om succesverhalen te delen, dit werkt inspirerend en motiverend. Als iemand bijvoorbeeld heel enthousiast is over Kliederkerk of een Gesprekskring, dan kan het een goed idee zijn om iemand daarover aan het woord te laten. Dit kan in een kerkdienst of tijdens een Gemeenteavond (afhankelijk of je de doelgroep kan bereiken, maar dit kan wellicht ook via mond-tot-mond reclame).

Aanbeveling

Vanuit de inventarisatie op inhoudelijk vlak is het niet een kwestie van dingen niet meer doen of stoppen met dingen, want we zien heel veel goeds gebeuren binnen de Gemeente op het gebied van pastoraat. We adviseren vooral een stuk focus op het Pastoraat naar buiten toe gericht. Houdt altijd de 3 dimensies voor ogen: naar God, aan elkaar, naar de samenleving. En we adviseren om het werk iets anders te organiseren door het in de structuur wat anders aan te pakken,

Tot slot...

Dit document is enkel en alleen bedoeld als adviesstuk naar de stuurgroep en beide kerkenraden. We adviseren dan ook zeker om een aantal praktische punten nog verder uit te werken, waar nodig zaken nog verder te onderzoeken en gesprekken aan te gaan met partijen binnen de Gemeente benoemd in dit stuk. Met name dat laatste: hoor de betrokken partijen en de Gemeente (voor draagvlak) alvorens een besluit te nemen.

Bijlage 1 - Begrippenlijst

- **[gemeente]** Waar gesproken wordt over 'gemeente', wordt de beoogde Protestantse gemeente De Lier bedoeld, voortgekomen uit de vereniging van de Domkerk en de Vredekerk. Op dit moment bestaat die gemeente uit zo'n 3.100 leden.
- **[wijk en sectie]** Deze gemeente zal worden ingedeeld in 3 'wijken' en is al ingedeeld in 30 'secties'. In dit model bestaat na de vereniging dus iedere sectie uit zowel voormalig Hervormde als Gereformeerde leden. Op basis van 3.100 leden bestaat een sectie gemiddeld uit ongeveer 100 leden. Iedere wijk zal afhankelijk van de aanstelling van de pastor bestaan uit 6 tot 12 secties.
- **[sectiemedewerker]** De sectiemedewerkers (of sectiecontactpersoon - NB. We staan open voor een andere/betere naam) vormen de basis van het 'georganiseerde' pastoraat, zoals in dit model beschreven. Zij zijn de ogen en oren in één van de 30 secties en richten zich vooral op laagdrempelig en aanbodgericht aandachtspastoraat. Ook komen zij namens de kerk langs met kerkelijke post, bloemen/presentje. De huidige wijkcontactpersonen (DK) en wijkmedewerkers (VK) zijn in dit model 'sectiemedewerker'
- Op basis van hun contacten en informatie geven zij in/na overleg met de pastorant signalen (een pastorale vraag/behoefte) door aan hun aanspreekpunt in het wijkteam: de wijkouderling en/of pastor. Of zij stimuleren de pastorant om zelf contact op te nemen met de wijkouderling of pastor. Hoewel het accent ligt op aandachtspastoraat staat het een sectiemedewerker natuurlijk vrij om, als de situatie dat vraagt, zelf ook een geloofsondersteunend pastoraal gesprek te hebben. Als de pastorale vraag/behoefte echter de sectiemedewerker overvraagt dan is er pastorale ruggensteun vanuit wijkouderling en pastor.
- **[pastor / pastores]** Een pastor (geen pastoor) is een professionele pastorale kracht: een kerkelijk werker of een (emeritus) predikant. Het meervoud is pastores.
- **[wijkouderling]** Een wijkouderling is gekoppeld aan één wijk/klaverblad. Hij/zij is met de sectiemedewerkers in die betreffende wijk en de pastor verantwoordelijk voor de pastorale zorg in die wijk/dat klaverblad (bestaande dus uit meerdere secties).
- **[ouderling met een specifieke pastorale opdracht]** Een ouderling die niet speciaal gekoppeld is aan één bepaalde wijk, maar zich richt op een bepaalde doelgroep (bijv. de middengeneratie, alleenstaanden, jonge gezinnen, ouderen, nieuw ingekomene etc.) of op een kruispunt van het leven (rouw en trouw, scheiding, ingrijpende verhuizing etc.). Zie verder ook hetgeen bij 'pastoraal medewerker' t.a.v. de invulling van het geloofsondersteunend pastoraat.
- **[pastoraal medewerker]** een vrijwilliger die geen ambtsdrager is. Deze pastoraal medewerker staat open voor een geloofsondersteunend gesprek, ook in moeilijker pastorale situaties en vindt het fijn om desgewenst te bidden en/of Bijbellezen met een pastorant.

Bijlage 2 - Inventarisatie huidige pastorale activiteiten PKN De Lier

Vergelijk tussen hoe zaken georganiseerd zijn Domkerk - Vredekerk

Aantal wijken:

- De Domkerk heeft rond de 30 wijken (Vredekerk hetzelfde aantal). De wijken verschillen wel sterk in grootte.
- Wijk 30 bestaat uit:
  - 30a: voor “geperforeerde” leden (woonachtig buiten de gemeente De Lier)
    - Vredekerk: Wijk 30 is er wel, maar aanpak is anders. Blijft in de wijk waar ze vandaan komen of een bekende van degene die buiten de Gemeente woont; een contactpersoon.
  - 30b: voor leden die buiten de gemeente De Lier en in verzorgingstehuizen wonen (deze groep behoorde aanvankelijk tot het werkgebied van de diakenen).
    - Bekende dient als contactpersoon en vraagt of diaken eens een bezoek kan brengen
    - Soms zitten er pastoraal medewerkers in de verzorgingshuizen zelf

Huidige vormen van pastoraat:

- Individueel huisbezoek (Bleijenburg, Ruiterhof, Triangel, flat boven de Jumbo, een enkele wijk met veel ouderen). Bezoek tot 70 jaar 1 x per 2 jaar; boven de 70 jaar 1 x per jaar.
  - Ledenadministratie levert dit soort lijstjes aan (1 pers. binnen Domkerk en 1 pers. binnen Vredekerk). Aanpak bezoek komt overeen.
- Individueel huisbezoek op verzoek van betrokkene.
  - Is gelijk
- Groot huisbezoek (in vrijwel alle - ca 25 - wijken)
  - Is gelijk. Initiatieven om dit gezamenlijk te doen groeien.
  - Ontmoetingsmiddag/ avond voor leeftijdsgenoten
- Vorming & Toerusting: gezamenlijk (aparte taakgroep)
- Verzorgingstehuizen en verpleeginrichtingen
- Ziekenhuizen
- Wijkmedewerkers (actief): accent binnen Vredekerk. Binnen Dom Wijkcontactpersoon (wat meer passief): signaalfunctie
- Geboortes: bij Domkerk een aparte bezoektak en cadeau is een boekje (zeer positief). Bij Vredekerk gebeurt dit door de Wijkcontactpersoon.
- Dopen: na dopen 1x per jaar een terugkom bijeenkomst. Binnen Domkerk is dit ook een keer gedaan, maar nog niet structureel. Wel zeer positief ervaren.
- Parenting Course: als gevolg van een avond van doopouders is de Parenting Course (opvoed cursus) georganiseerd. Goede handvatten voor de geloofsopvoeding van jonge kinderen.
- Catechese (is al gezamenlijk): wellicht kijken of andere vormen interessant zijn.
- Koffiedrinken na de dienst: binnen de Vredekerk iedere maand (in 't Centrum), binnen de Domkerk ook steeds vaker. Overweging ook voor de dienst? Er zijn ook kerken waar het wekelijks is en dat loopt erg goed. En zoek de aansluiting met een dienst bijv. Frisdienst, die later start. En wellicht ook een idee om de thema's op elkaar af te stemmen.
- Gastheer/ Gastvrouw bij de deur bij binnenkomst. En bij de uitgang.
- Beamer Vredekerk - Zondagsbrief Vredekerk, Afkondigingen Domkerk
- Sacramenten/kruispunten: dopen, belijdenis, huwelijk, begrafenis.

Met opmerkingen [W1]: Bij Domkerk heeft één persoon deze aparte bezoektak

Met opmerkingen [W2]: Moet zijn: wijkmedewerker werkzaam in zijn sectie

Naar buiten toe:

- Frisdiensten
- Kliederkerk
- Kerk-en-Schooldienst
- Examenpresentjes (gezamenlijk)

Wie leveren pastorale zorg?

- Pastores
- Pastoraal team
- Ouderlingen
- Wijkcontactpersonen (bij Vredekerk: wijkmedewerkers); zij worden wel benoemd maar niet bevestigd.
- HVD-dames (als een soort vangnet met name in gevallen van eenzaamheid).

Bijlage 3 - Leeftijdsopbouw Gemeente

LEDEN - VREDEKERK JUNI 2021							perc	
Min	Max	Jaar	Geen doop/bel.	Dooplid	Belijdend	Totaal	totaal	cummulatief
0	4	2021	4	21	0	25	1,77%	1,77%
5	9	2021	12	55	0	67	4,75%	6,52%
10	14	2021	13	69	0	82	5,82%	12,34%
15	19	2021	8	68	0	76	5,39%	17,73%
20	24	2021	6	75	1	82	5,82%	23,55%
25	29	2021	2	50	2	54	3,83%	27,38%
30	34	2021	1	34	5	40	2,84%	30,21%
35	39	2021	9	27	10	46	3,26%	33,48%
40	44	2021	18	47	24	89	6,31%	39,79%
45	49	2021	13	37	42	92	6,52%	46,31%
50	54	2021	17	32	70	119	8,44%	54,75%
55	59	2021	12	9	78	99	7,02%	61,77%
60	64	2021	4	8	64	76	5,39%	67,16%
65	69	2021	2	5	73	80	5,67%	72,84%
70	74	2021	3	2	130	135	9,57%	82,41%
75	79	2021	0	1	110	111	7,87%	90,28%
80	84	2021	0	1	71	72	5,11%	95,39%
85	89	2021	0	0	45	45	3,19%	98,58%
90	94	2021	1	0	15	16	1,13%	99,72%
95	200	2021	0	0	4	4	0,28%	100,00%
totalen			125	541	744	1410	100,00%	

LEDEN - DOMKERK JUNI 2021							perc	
Min	Max	Jaar	Geen doop/bel.	Dooplid	Belijdend	Totaal	totaal	cummulatief
0	4	2021	11	33	0	44	2,19%	2,19%
5	9	2021	22	71	0	93	4,63%	6,82%
10	14	2021	26	77	0	103	5,13%	11,95%
15	19	2021	21	87	0	108	5,38%	17,33%
20	24	2021	19	77	0	96	4,78%	22,11%
25	29	2021	9	55	2	66	3,29%	25,40%
30	34	2021	8	52	2	62	3,09%	28,49%
35	39	2021	9	62	8	79	3,93%	32,42%
40	44	2021	26	96	22	144	7,17%	39,59%
45	49	2021	36	68	31	135	6,72%	46,31%
50	54	2021	21	82	49	152	7,57%	53,88%
55	59	2021	16	69	57	142	7,07%	60,96%
60	64	2021	12	62	71	145	7,22%	68,18%
65	69	2021	5	49	84	138	6,87%	75,05%
70	74	2021	13	45	106	164	8,17%	83,22%
75	79	2021	2	27	113	142	7,07%	90,29%
80	84	2021	6	15	95	116	5,78%	96,07%
85	89	2021	4	4	44	52	2,59%	98,66%
90	94	2021	2	4	17	23	1,15%	99,80%
95	200	2021	0	1	3	4	0,20%	100,00%
totalen			268	1036	704	2008	100,00%	

LEDEN DOM- + VREDEKERK JUNI 2021							perc	
Min	Max	Jaar	Geen doop/bel.	Dooplid	Belijdend	Totaal	totaal	Cummulatief
0	4	2021	15	54	0	69	2,02%	2,02%
5	9	2021	34	126	0	160	4,68%	6,70%
10	14	2021	39	146	0	185	5,41%	12,11%
15	19	2021	29	155	0	184	5,38%	17,50%
20	24	2021	25	152	1	178	5,21%	22,70%
25	29	2021	11	105	4	120	3,51%	26,21%
30	34	2021	9	86	7	102	2,98%	29,20%
35	39	2021	18	89	18	125	3,66%	32,86%
40	44	2021	44	143	46	233	6,82%	39,67%
45	49	2021	49	105	73	227	6,64%	46,31%
50	54	2021	38	114	119	271	7,93%	54,24%
55	59	2021	28	78	135	241	7,05%	61,29%
60	64	2021	16	70	135	221	6,47%	67,76%
65	69	2021	7	54	157	218	6,38%	74,14%
70	74	2021	16	47	236	299	8,75%	82,88%
75	79	2021	2	28	223	253	7,40%	90,29%
80	84	2021	6	16	166	188	5,50%	95,79%
85	89	2021	4	4	89	97	2,84%	98,62%
90	94	2021	3	4	32	39	1,14%	99,77%
95	200	2021	0	1	7	8	0,23%	100,00%
totalen			393	1577	1448	3418	100,00%	

Met opmerkingen [W3]: Aandacht voor de zeer sterke daling van aanwas ledental aantal nw toekomende kerkleden daalt met 230 % - de sterkste daling in 4 jaar tijd-trend meenemen in de pastorale afwegingen

dalende trend leden kerk

